

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce **N. B.**, narozeného X,
státní příslušnost: X,
hlášeným pobytem: X,

zastoupený JUDr. Dmitrijem Rožděstvenským, advokátem,
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**,
sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2025, č. j. OAM-1260/ZA-ZA11-BA06-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 22. 8. 2025, č. j. OAM-1260/ZA-ZA11-BA06-2024 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.140 Kč, k rukám zástupce žalobce JUDr. Dmitrije Rožděstvenského, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žádost žalobce o mezinárodní ochranu žalovaný vyhodnotil tak, že žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a 14b zákona o azylu neudělil, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za zdroj důvodných obav pronásledování či vážné újmy, a důvodem jeho odchodu z vlasti byla touha studovat v ČR.
2. Protože žalobce s tímto rozhodnutím žalovaného nesouhlasil, domáhá se nyní žalobou u Městského soudu v Praze jeho zrušení.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce ve své stručné žalobě uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, věcně a právně nesprávné, jeho výroky jsou v rozporu s ustálenou judikaturou, závěry v rozporu s realitou a nemají oporu ve spise. Žalovaný dle žalobce patřičně nevěnoval pozornost skutečnostem týkajícím se země původu žalobce, když tyto dokládají, že v případě jeho návrtu do vlasti mu hrozí jednak nucené nasazení do války proti Ukrajině, jednak politicky motivované trestní stíhání spojené s nelidským a ponižujícím zacházením za jeho nesouhlas s válkou. Zároveň uvedl, že žalobu v přiměřené lhůtě doplní, do vydání tohoto rozsudku však žalobu nedoplnil.
4. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zrekapituloval důvody podané žádosti o mezinárodní ochranu a žalobní argumentaci. K tomu podotkl, že vyličení konkrétních žalobních bodů je třeba učinit v *zákonné* lhůtě, nikoliv v přiměřené. Dle jeho názoru jsou žalobní body natolik obecné, že se k nim nedá blíže vyjádřit.
6. Žalovaný uvedl, že odůvodnění v logickém sledu a srozumitelně reaguje na zjištěné skutečnosti a důvody závěrů jsou z něho dostatečně zřejmé. Žalobcem uvedené skutečnosti se netýkají okolností, pro něž by měl mít jakékoliv obavy z případného návratu do země původu, natož z toho, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma dle § 14a zákona o azylu.
7. Žalovaný shrnul, že neshledal obsah žalobních námitek způsobilý zpochybnit jím vyslovené závěry v napadeném rozhodnutí. Správné rozhodnutí považuje za věcně správné, zákonné a přezkoumatelné, netrpící vadami vytýkanými v žalobě. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (NSS) čj. 5 Azs 37/2003, poukázal na to, že poskytnutí azylu nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR a žalobce měl svou situaci řešit v souladu se zákonem o pobytu cizinců.
8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, a s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), podle kterého soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy, a dále s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU

ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).

10. Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce se v poskytnuté lhůtě dvou týdnů k tomuto postupu nevyjádřil a žalovaný vyjádřil souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání.
11. Žaloba je důvodná.
12. Soud při posuzování věci vycházel z následující právní úpravy.
13. Podle § 2 odst. 6 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) [p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
14. Podle § 12 zákona o azylu platí, že [a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
15. Podle § 14a podle odstavce 1 a 2 zákona o azylu (1) [d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
 - (2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
 - a) trest smrti nebo poprava,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
16. Podle § 23c zákona o azylu [p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména a) žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, b) protokol o pohovoru, c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.
17. Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) [n]evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.

18. Podle čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), „aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“
19. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice „za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání: e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2.“
20. Podle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice „se mezi tato jednání řadí zločiny proti míru, válečné zločiny, zločiny proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech a činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN.“
21. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro věc podstatné skutečnosti. Žalobce podal dne 19. 9. 2024 žádost o mezinárodní ochranu v Příjímacím středisku cizinců Brno – Zastávka. Šlo již o jeho druhou žádost o mezinárodní ochranu. První podal dne 8. 3. 2024, žalovaný ji však vyhodnotil jako nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť k posouzení této žádosti byl příslušný jiný členský stát EU podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (Italská republika). Z tohoto důvodu řízení o první žádosti žalobce žalovaný zastavil rozhodnutím ze dne 9. 5. 2024, čj. OAM-362/ZA-ZA11-D07-2024, podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí nijak právně nebránil a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. 6. 2024.
22. Z Poskytnutí údajů ze dne 23. 9. 2024 ke své aktuální žádosti o mezinárodní ochranu (č. 1. 21–22 správního spisu) a z Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany z téhož dne (č. 1. 23–27 správního spisu) vyplynulo, že žalobce z vlasti vycestoval na platný cestovní doklad v listopadu 2023 letecky přes Arménii do Itálie, kde měl platné turistické vízum do 1. 12. 2023, odkud letecky dne 12. 11. 2024 přicestoval do ČR. Přicestoval do ČR, jelikož zde chtěl studovat. Zaplatil si studium den před začátkem války na Ukrajině. Měl zajištěné ubytování na kolejích. Čekal na doklady, aby si mohl vyřídit vízum, ale když začala válka, tak se všechna zastupitelství ČR zavřela, proto si nestihl požádat o vízum v ČR. Zprostředkovatel dokumentů pro vyřízení víza mu následně poradil, aby si požádal o pobytové oprávnění. Takové řízení ale nemohla česká policie zahájit, jelikož byl vyhlášen mimořádný stav. Řekli mu, že ruští studenti nebudou přijati do českých škol. Pokusil se tedy obrátit na konzulát Slovenské republiky, avšak taktéž neúspěšně.
23. K osobním a rodinným poměrům žalobce vyplynulo, že žalobce je svobodný, má v ČR přítelkyni státní příslušnici ČR, kterou si chce vzít a založit s ní rodinu. Hlásí se k pravoslavnému křesťanství. Nikdy nebyl členem politické strany, ale svůj názor veřejně vyjadřoval mezi jinak smýšlejícími lidmi. Hádal se s cizími lidmi i příbuznými, kterým říkal, že je proti diktatuře v Rusku. Do ničeho se nezapletl, chránil totiž svoje sourozence. Psal pouze příspěvky na sociální síť. Na síti Vkontakte psal „Válce ne“ pod svým jménem

v azbuce, jeho účet mu však následně zrušili. Založil si tedy další pod stejným jménem, tam ale nic nepsal, pouze komentoval. Ještě měl instagramový profil, který mu pro jeho protiválečné názory také zrušili. Účet na Vkontakte mu zrušili začátkem března 2022 a na Instagramu v květnu 2022. V současnosti žádné příspěvky nepublikuje, pouze komentuje příspěvky jiných na síti Telegram.

24. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že ho pronásleduje vojenská správa v Rusku, která ho chce poslat do války, on je ale pacifista a odmítá násilí, nesouhlasí s politikou Ruské federace. Vojenská správa ho pronásleduje, jelikož musí jít na základní vojenskou službu, které se vyhýbá. Když mu bylo dvacet let, tak si chtěl vyřídit nový občanský průkaz, ten mu však nechťeli vydat, protože do té doby nebyl na lékařské prohlídce na vojenské správě. Jeho otec podplatil policistu, aby mu nový občanský průkaz vydal. Učinil tak pod podmínkou, že navštíví vojenskou správu. To neudělal a vycestoval do Kazachstánu v říjnu 2022, odkud se vrátil v březnu 2023, když mu končila platnost cestovního dokladu. V papírové podobě obdržel dvě předvolání, v současné době však již obesílají digitálně. Předvolán k vojenské správě byl poprvé v 18 letech, předvolání posílali na adresu k jeho matce, kde je registrován k pobytu. Zároveň tam volali a chodili lidé z vojenské správy. Matku však již čtyři roky neviděl, jelikož jeho rodiče jsou rozvedení, je s ní v kontaktu přes Whatsapp. S otcem se setkává v restauraci nebo v práci, kde společně pracovali. Lidé z vojenské správy ho hledali na adrese otce asi dvakrát, naposledy k němu přišli v roce 2023 před podzimním rukováním na základní vojenskou službu. Je přesvědčen, že když absolvuje základní vojenskou službu, tak ho ihned pošlou do války, s jeho spolužáky to takto udělali. Jeden z nich byl vyslán přímo po absolvování na frontu, nešel tam dobrovolně, v jeho jednotce, ve které absolvoval základní vojenskou službu, ho mučili a bili, proto neměl na vybranou a jel do války. Náhradní vojenskou službu absolvovat nemůže, jelikož ta je jenom pro osoby se zdravotními problémy. Po návratu do vlasti z Kazachstánu neměl problémy s vydáním nového cestovního dokladu, jelikož mu s tím pomohl opětovně jeho otec, který dal úplatek úředníkovi a následně mu doklad i vyzvedl. V okamžiku, kdy jednotlivec vlastní cestovní doklad, tak nemá problémy, proto mohl bez obtíží vycestovat z Ruska. Problémy s vyřízením italského víza ani s policií či státními orgány ve vlasti neměl. Domnívá se, že s ním bude zahájeno trestní stíhání ihned, jak se vrátí do vlasti. Pokud ho neodsoudí, tak ho pošlou do války, udělí mu status zahraničního agenta a odevzdají vojenské správě. Toto zapříčiní omezení jeho občanských práv.
25. Součástí správního spisu jsou dále (i) Informace OAMP – Ruská federace – základní vojenská služba. Náhradní vojenská služba, ze dne 28. 1. 2025; (ii) Informace OAMP – Ruská federace – Návraty občanů Ruské federace do vlasti. Krátkodobé a dlouhodobé vycestování, zacházení ze strany státních úředníků, přístup ke státním službám a dokumentům, ze dne 5. 3. 2025, a dále (iii) Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 15. 4. 2025.
26. Ve správním spisu jsou také materiály doložené žalobcem dne 21. 10. 2024. Jedná se o fotokopii potvrzení o ubytování od Ekonomické univerzity v Bratislavě ze dne 5. 9. 2022 (č. l. 38 správního spisu), rozhodnutí o přijetí ke studiu na odbornou a jazykovou přípravu ve slovenském jazyce na Ekonomické univerzitě v Bratislavě ze dne 5. 9. 2022 (č. l. 37 správního spisu), potvrzení o přijetí ke studiu do přípravného kurzu českého jazyka na ČVUT v Praze ze dne 4. 3. 2022, fotokopii dokumentů v ruském jazyce (č. l. 28–33 správního spisu), jejichž překlad si žalovaný opatřil a založil do spisu (č. l. 43–48 správního spisu). Ze zjištěného překladu vyplývá, že se jedná o 4 předvolání, aby se žalobce dostavil dne 2. 11. 2021, 17. 5.

2022, 25. 10. 2022 a 3. 4. 2023 na vojenský komisariát města Irkutsku za účelem zdravotní prohlídky, profesního psychologického vyšetření a zasedání odvodové komise. Dále se jedná o hlášení o prověření skutečnosti a sdělení ohledně pátrání po žalobci. Posledním dokumentem je oznámení o zahájení trestního stíhání žalobce z důvodu naplnění znaků skutkové podstaty zakotvených v č. 1 čl. 328 trestního zákona Ruské federace.

27. Na podkladě zjištěných skutečností učinil soud následující právní závěry.
28. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, věcně a právně nesprávné, jeho výroky v rozporu s ustálenou judikaturou, závěry tam uvedené v rozporu s realitou a nemající oporu ve spise. Blíže však nespécifikoval důvody nepřezkoumatelnosti ani nesprávnosti, neuvádí blíže, na jakou judikaturu odkazuje. Žádné doplnění podkladů ani žaloby v tomto směru neučinil.
29. Žalobce dále namítl, že shromážděné informace o jeho zemi původu v rozporu se závěry žalovaného dokládají, že v případě jeho návrtu do vlasti mu hrozí jednak nucené nasazení do války proti Ukrajině, jednak politicky motivované trestní stíhání spojené s nelidským a ponižujícím zacházením za jeho nesouhlas s válkou.
30. Soud v první řadě uvádí, že se sice ztotožňuje s názorem žalovaného, že podaná žaloba je stručná a obecná, nicméně ji soud nepovažoval za neprojednatelnou či blanketní, neboť obsahuje dostatečné zárodky žalobních bodů, které byl soud oprávněn, ale i povinen ve stejné míře obecnosti posoudit a rozhodnout. Žalobce je přitom povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58). Nutno dále připomenout, že míra precizace žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci dostane u soudu (viz např. rozsudek NSS rozsudku ze dne 26. 5. 2016, čj. 2 Azs 113/2016-26). Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí. Není na místě, aby soud za žalobce jakkoliv domýšlel další argumenty či vybíral skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci zástupce žalobce [srov. závěry rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS]. Tyto závěry jsou bez dalšího aplikovatelné i v nyní projednávané věci.
31. Obecně formulovanou námitku nepřezkoumatelnosti neshledal soud důvodnou. Nepřezkoumatelným je především takové rozhodnutí správního orgánu, z něhož nelze seznat důvody rozhodnutí, tj. zejména z čeho správní orgán vycházel, jak o věci uvažoval, a jaké závěry ze zjištěného skutkového a právního stavu dovodil, tj. když „z něj není patrný vztah mezi provedenými důkazy a předmětným skutkovým závěrem. Nejde přitom o pouhý formální nedostatek, ve kterém by případný [kasační] zásah měl jen akademický význam ve svých důsledcích vedoucí jen ke zbytečnému prodlužování soudního řízení.“ (viz např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III.ÚS 1836/13, ze dne 27. 2. 2014). Uvedenými nedostatky napadené rozhodnutí dle názoru soudu netrpí.
32. Námitku obav žalobce z nuceného nasazení do války proti Ukrajině však soud vyhodnotil jako důvodnou, neboť žalovaný nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností ve smyslu § 3 správního řádu. Při posouzení žalovaný vyšel z informace OAMP ze dne 28. 1.

2025. Poukázal na fakt, že částečná mobilizace z roku 2022 sice nebyla oficiálně ukončena, ale fakticky už od roku 2023 neprobíhá. Ta se navíc měla týkat pouze občanů patřících do ruských vojenských záloh. Konstatoval, že žalobce ještě neabsolvoval základní vojenskou službu, tudíž je dle názoru žalovaného vyloučeno, aby byl žalobce vyslán do bojů na Ukrajinu, navíc nedobrovolně. Doplnil, že se Rusko zcela zjevně zaměřilo na zapojení zahraničních vojáků, které láká do země pod příslibem finančního zisku a samotných ruských občanů, zejména z chudších částí společnosti. Nemá-li tedy žalobce v úmyslu dobrovolně a za úplatu odjet bojovat na Ukrajinu, tak se dle jeho názoru nemá obávat svého nasazení. Dodal, že citované informace popírají, že by v současné době byl na konkrétní osoby vyvíjen tlak nebo jiné taktiky za účelem podpisu příslušných profesionálních smluv s armádou. Žalovaný dospěl k závěru, že samotná povinnost ruských občanů účastnit se základní vojenské služby nemůže být chápána jako pronásledování ze strany ruských státních orgánů, jelikož neexistuje přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce v případě návratu do země původu a případného povolání k výkonu základní služby měl být zároveň nuceně odeslán do bojů na Ukrajině, ledaže by s tím výslovně souhlasil a uzavřel profesionální smlouvu. V té souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, podle kterého povolání k výkonu vojenské služby není pronásledováním, i když je spojeno s účastí na bojových akcích ve válečném konfliktu, a na rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004, podle kterého nepřijemnosti v případě výkonu vojenské služby nezakládají odůvodněný strach z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.

33. Žalovaný však dle názoru soudu zejména nezohlednil judikatorní závěry ohledně kvalifikace válečného konfliktu na Ukrajině, zejména rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, v němž uvedený soud uvedl, že „*samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.*“ (zvýraznění podtržením doplnil zdejší soud; srov. též rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44).
34. Dále soud poukazuje též na to, že v rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13 *Shepherd proti Bundesrepublik Deutschland* Soudní dvůr objasnil, že k naplnění čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice stačí, aby bylo pouze pravděpodobné, že by žadatel mohl spáchat činy uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice (bod 39). Žadatel zároveň nemusí prokazovat, že by sloužil přímo v boji. Uvedené ustanovení kvalifikační směrnice se týká i situací, ve kterých by se žadatel podílel na páchání válečných zločinů jen

nepřímo tím, že by při plnění svých úkolů s rozumnou mírou pravděpodobnosti poskytl nezbytnou podporu pro přípravu nebo uskutečnění těchto zločinů (bod 46). Na tyto závěry SDEU navázal i později v rozsudku ve věci *E. Z.*, kde uvedl, že čl. 9 odst. 2 písm. e) se musí vykládat tak, že, „*pro brance, který odepře vykonat vojenskou službu za konfliktu, avšak nezná své budoucí služební zařazení v rámci armády, v kontextu všeobecné občanské války, která se vyznačuje opakovaným a systematickým pácháním zločinů nebo jednání uvedených v čl. 12 odst. 2 téže směrnice armádou, která nasazuje brance, by výkon vojenské služby znamenal přímou či nepřímou účast na spáchání takových zločinů nebo jednání bez ohledu na zařazení v rámci armády.*“ (srov. rozsudek SDEU ze dne 19. 11. 2020 ve věci *C-238/19, E. Z. proti Bundesrepublik Deutschland*). Současně bylo tímto rozsudkem dovozeno, že čl. 9 odst. 2 písm. e) ve spojení s čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice „*musí být vykládána v tom smyslu, že existenci souvislosti mezi důvody uvedenými v čl. 2 písm. d), jakož i v článku 10 této směrnice a trestními stíháními a tresty za odepření výkonu vojenské služby podle čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice nelze považovat za prokázanou pouze z toho důvodu, že tato trestní stíhání a tyto tresty souvisejí s uvedeným odepřením. Je však dána silná domněnka, že odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) téže směrnice souvisí s jedním z pěti důvodů připomenutých v jejím článku 10. Je věcí příslušných vnitrostátních orgánů, aby s ohledem na všechny dotčené okolnosti ověřily pravděpodobnost této souvislosti.*“

35. Aby tedy odepření výkonu vojenské služby, se kterým se pojí trestní stíhání, potenciálně mohlo být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, musí se s přiměřenou pravděpodobností prokázat, že by výkon vojenské služby zahrnoval páchání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činů, které odporují zásadám a cílům OSN. Pro posouzení této otázky přitom není nutné, aby se branec přímo podílel na bojových akcích. Ani aby předem znal přesné zařazení v rámci armády. To vše platí za předpokladu, že armáda, ve které by sloužil, opakovaně a systematicky páchá uvedené zločiny.
36. Judikatorně již taktéž soudy opakovaně vyslovily obecně známou skutečnost, že invaze ruské armády na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2022, čj. 6 Azs 306/2021-49). Ruská vojska na ukrajinském území páchají zločiny proti míru a zločiny proti lidskosti, a jednají tak ve smyslu čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 3. 2022, čj. 6 Azs 306/2021-49, ze dne 26. 10. 2022, čj. 4 Azs 214/2022-46, ze dne 10. 3. 2022, čj. 10 Azs 537/2021-37, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, čj. 41 Az 25/2022-92). To ostatně potvrzuje i informace OAMP ze dne 15. 4. 2025, kde je konstatováno: „*V průběhu invaze se ruské jednotky na území Ukrajiny dopustily řady činů, které jsou považovány a nyní i vyšetřovány jako válečné zločiny [...] Na jejich vyšetřování se podílí mimo jiné Mezinárodní trestní soud (ICC) v Haagu spolu s ukrajinskými úřady.*“
37. Posouzení těchto podmínek se však žalovaný nevěnoval, neboť vycházel z nesprávného dílčího závěru o tom, že výkon vojenské služby v ruské armádě je legitimní státoobčanskou povinností. V důsledku nezohlednění této judikatury pak žalovaný nemohl přesvědčivě odůvodnit závěry o nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ve vztahu k naplnění podmínek podle § 12 písm. b) nebo § 14a.
38. V tomto ohledu skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu nebo je s ním v rozporu, a vyžaduje též další doplnění.
39. Je přitom nepochybné, že žalobce je v odvodovém věku, který byl stanoven od 18 do 30 let věku. Ze shromážděných podkladů pro rozhodnutí, zejména z informací o zemi původu

uvedených v bodě 25. výše, pak vyplynulo, že vyslání branců na anektovaná území na Ukrajině je ze zákona možné, neboť se jedná o ruské území. Nejvyšší představitelé Ruska pouze slibují, že branci nebudou vysláni do války na Ukrajině, či anektovaných oblastí. Branci sice oficiálně nemohou být vysíláni do bojových akcí, jelikož jsou považováni za nezpůsobilé k boji, ale je možné je využít k ochraně hranic (včetně rusko-ukrajinských) a k podpůrným úkolům (viz informace OAMP ze dne 28. 1. 2025). Branci tak mohou být vysíláni do tzv. nových území (Luhanská, Chersonská, Doněcká a Záporožská oblast). Stejně tak mohou být branci vysláni do oblasti bojů na ruském území či do pohraničních oblastí (v okolí Brjansku, Kurska a Belgorodu, kde probíhá ozbrojený konflikt). Byť branci nestojí v první linii, jsou využíváni k plnění podpůrných úkolů jako např. ostraha hranic nebo budování obranné linie. Tím je vyvrácen i závěr žalovaného, že žalobce by mohl být vyslán do bojů na Ukrajině pouze pokud by s tím výslovně souhlasil a podepsal profesionální smlouvu s ruskou armádou. Toto tvrzení ovšem jednoznačně vyvrací i samotná informace OAMP ze dne 28. 1. 2025, kterou si žalovaný k uvedené problematice obstaral, kde se zřetelně uvádí, že informace od nezávislých neziskových organizací reportují o zjednodušování možnosti podpisu profesionální smlouvy snížením požadavku na minimální délku absolvované části základní vojenské služby, snižováním věkové hranice, a o případech rostoucího tlaku (pohrůžky násilí nebo bití) na brance např. před koncem základní vojenské služby, aby podepsali smlouvu s armádou, ale taktéž o případech využití/zneužití neznalosti branců nebo případech značných finančních ekonomických pobídkách pro vstup do ruské armády.

40. Dále soud poukazuje na rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31, dle kterého: „[...] od mobilizace je třeba odlišit riziko zapojení žalobce do bojů na XA, které mu hrozí v souvislosti s výkonem základní vojenské služby. Stěžovatel tuto část tvrzení žalobce posoudil nedostatečně, jestliže pouze uzavřel, že plnění branné povinnosti není azylově relevantním důvodem. Neopatřil si totiž žádné podklady, které se týkají možnosti nasazení vojáků do bojů na XA v rámci výkonu základní vojenské služby, na což žalobce v průběhu správního řízení upozorňoval (při pohovoru k žádosti tvrdil, že jej mohou do bojů poslat i v rámci základního výcviku, navzdory veřejným vyjádřením). Z veřejně dostupných informací přitom vyplývá, že k takovým praktikám v XB dochází (viz: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-rusti-poslanci-zvysili-horni-vekovou-hranici-pro-slu-zbu-v-armade-40438767>). K těmto okolnostem stěžovatel neshromáždil žádné podklady.“
41. Dále ze shromážděných informací vyplynulo, že odepření výkonu vojenské služby je spojeno se sankcemi. Informace OAMP ze dne 28. 1. 2025 přitom uvádí kategorie osob, které mají nárok na odklad nebo osvobození od vojenské služby, žalobce však do žádné z těchto kategorií nespadá (týká se zejména osob v určitých veřejných funkcích – poslanci, ministři – či živitelů rodin či osoby se předem vymezenými zdravotními omezeními, nebo osob ve výkonu trestu či se záznamem v rejstříku trestů apod.). Výkon náhradní vojenské služby je přitom povolen jen z důvodu výhrady víry či náboženství, a dále, pokud osoba patří k původním obyvatelům Ruské federace, kteří vedou tradiční způsob života apod. Ani do této kategorie osob tedy žalobce nespadá. Jediná jeho možnost, jak se vyhnout účasti na páchání válečných zločinů Ruské federace na Ukrajině, tak zbývá pouze odepření výkonu vojenské služby. Ze shromážděných podkladů pak vyplynulo, že první vyhýbání se nástupu do základní vojenské služby se chápe jako přestupek, za kterou se uděluje sankce finanční pokuty ve výši od 1.000 do 30.000 rublů. Opakované provinění je trestným činem se finanční sankcí maximálně 200.000 rublů, nápravných prací v maximální délce 2 let anebo dokonce sankcí až na 2 roky odnětí svobody. Mezi sankce současně patří řada dalších omezení

v občanském životě, např. zákaz vycestování, zákaz převodu nemovitostí, pozastavení řídicího oprávnění, zákaz registrace vozidel, zákaz získat půjčku apod.

42. Žalobce opakovaně projevil svou neochotu nastoupit k základní vojenské službě, opakovaně byl též předvoláván, nikdy se však k odvodové komisi nedostavil, což vyplývá z doložených povolávacích rozkazů, resp. jejich překladů. Z jeho výpovědi je současně patrné, že v případě povolání k výkonu základní vojenské služby se bude nástupu vyhýbat i nadále. V konfrontaci se shromážděnými podklady o zemi původu žalobce tak nelze bez dalších pochybností a úvah – které však žalovaný učinil nedostatečně – uzavřít, že by žalobci za opakované vyhýbání se výkonu základní vojenské služby hrozily jen marginální sankce, byť informace OAMP ze dne 28. 1. 2025 uváděla, že žádná osoba nebyla dle zjištěných informací odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a vynášené tresty měly v naprosté většině případů pouze podobu pokuty. Pokud žalovaný zpochybňoval autenticitu a pravost oznámení o zahájení trestního stíhání ze dne 13. 10. 2023, které žalobce předložil dne 21. 10. 2024, soud považuje jeho požadavek na předložení originálu dokumentu či doručovací obálky v dané situaci za nepřiměřený, neboť žalobce se nachází na území ČR a doručování probíhá na adresu jeho matky v Ruské federaci. Žalovaný přitom při pohovoru se žalobcem nijak nezjišťoval, jaké důvody mu zabránily předložit originály těchto dokumentů, případně obálky, ani kdy se o těchto dokumentech dozvěděl a kde se dostaly do jeho faktické dispozice. Z tohoto důvodu ani nemohl jednoznačně předpokládat, že žalobce o těchto dokumentech v době první žádosti vůbec věděl, přesto mu tuto skutečnost přičítel k tíži.
43. Pokud však jde o obecně vznesenou námitku obav žalobce, že mu v případě návratu hrozí politicky motivované trestní stíhání spojené s nelidským a ponižujícím zacházením za jeho nesouhlas s válkou, tuto námitku soud s ohledem na doložené a zjištěné skutečnosti důvodnou neshledal. Žalobce sice tvrdil, že v době před svým vycestováním se netajil svým protivládními názory, a že mu v důsledku toho byly zrušeny účty na některých sociálních sítích, z provedeného dokazování však nevyplynuly žádné indicie, že by si ho současný režim v jeho zemi původu z tohoto důvodu jakkoliv všímal, naopak, povedlo se mu vyřídit si nové osobní doklady, včetně cestovního pasu, a dokonce italského víza; na tyto doklady poté bez problémů z vlasti opakovaně vycestoval. V tomto směru tedy nebyl ze strany státu jakkoliv pronásledován. Jestliže má nyní žalobce obavy z toho, že by se o jeho protirežimních názorech prezentovaných před jinými osobami mohly od těchto osob dozvědět státní orgány, je tato představa pouze v hypotetické rovině. Žalovaný se s touto problematikou vypořádal na str. 6 napadeného rozhodnutí dostatečným a přezkoumatelným způsobem a soud se s jeho závěry zcela ztotožnil, proto na ně též odkazuje.

V. Závěr a náklady řízení

44. Soud z těchto důvodů napadené rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu, je v rozporu se správním spisem a též vyžaduje podstatné doplnění. Právním názorem, který soud vyslovit v tomto rozsudku, je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
45. V dalším řízení je žalovaný povinen shromáždit dostatek aktuálních podkladů týkajících se sankcionování vyhýbání se základní vojenské službě, na základě skutkových zjištění vyhodnotit, zda je přiměřeně pravděpodobné, že by žalobce mohl být vyslán do oblastí ozbrojeného konfliktu, a zda mu v souvislosti s tím hrozí zacházení či jednání, které by mohlo představovat hrozbu pronásledování či reálné nebezpečí vážné újmy. Při posouzení

bude žalovaný reflektovat závěry judikatury NSS a SDEU, zejména citované v tomto rozsudku (rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45 a rozsudky SDEU ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13 *Shepherd proti Bundesrepublik Deutschland*, a ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, *EZ proti Bundesrepublik Deutschland*). Žalovaný je též povinen na základě aktuálních podkladů vypořádat též možnosti žalobce odepřít vojenskou službu nebo vykonat náhradní vojenskou službu.

46. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem. Náklady řízení žalobce tak spočívají v nákladech na právní zastoupení. Advokát žalobce učinil v řízení dva úkony právní služby (§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. příprava a převzetí zastoupení a podání žaloby] v částce 4.620 Kč za jeden úkon, celkem 9.240 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Advokát žalobce přitom soudu nedoložil, že je plátcem DPH, proto soud nemohl odměnu advokáta navýšit o částku odpovídající této dani. Žalovaný je tak povinen žalobci prostřednictvím jeho zástupce zaplatit náhradu nákladů řízení v celkové částce 10.140 Kč (9.240 + 900) do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 23. prosince 2025

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně